

Kokemustoiminta osallisuuden tukena

17.12.2020

Vertainen

Vertaisella on samankaltainen kokemus tai tavoite. Vertaisia voivat olla keskenään esimerkiksi:

- vanhemmat, joiden lapset aloittavat koulun
- vastasairastunut ja aiemmin saman sairauden läpikäynyt henkilö
- kaksi tai useampi vastasairastunutta
- kollegat

Vertaiset voivat kohdata toisensa spontaanisti tai sovitusti. Tapaamiset voidaan järjestää vertaisten kesken tai koulutetun henkilön ohjaamina.

Elämäkokemuksista syntyy ymmärrystä ja viisautta, jota voi käyttää hyödyksi monin eri tavoin.

Vertaistukija

Vertaistukijalla tai vertaistukihenkilöllä on samankaltainen kokemus tuettavan kanssa, ja hänet on koulutettu tehtävänsä.

- sopeutunut omaan kokemukseensa
- on saanut valmennusta tehtävänsä ja saa siihen myös tukea

Kohderyhmä: antaa tukea muille saman kokeneille.

Koulutus, valmennus, koordinointi ja tuki: oma taustajärjestö. Valmennukset vaihtelevat.

Löydä vertaistukija: Ota yhteyttä järjestöön, kuten potilas-, sairaus- tai vammaisjärjestöön tai kysy sinua hoitavalta taholta. Järjestöä voit etsiä muun muassa **Vertaistalo.fi** -verkkopalvelusta.

Vain kokenut voi kertoa kokemuksesta.

Kokemustoimija

Kokemustoimijalla on oma tai läheisen kokemus pitkäaikaissairaudesta tai vammasta, ja hänet on koulutettu tehtävänsä. Toiminnasta vastaa Kokemustoimintaverkoston kuuluva taustajärjestö.

Kohderyhmä: välittää kokemustietoa eri alojen ammattilaisille ja opiskelijoille.

Koulutus ja valmennus: taustajärjestö toteuttaa Kokemustoimintaverkoston peruskoulutuksen mallilla (40 tuntia).

Koordinointi ja tuki: Kokemustoimintaverkoston kuuluva taustajärjestö.

Löydä kokemustoimija: Ota yhteyttä potilas-, sairaus- tai vammaisjärjestöön tai Kokemustoimintaverkoston **Kokemustoimintaverkosto.fi**.

Kokemusasiantuntija

Kokemusasiantuntijalla on kokemus sairaudesta tai vammasta, ja hän haluaa jakaa kokemustaan eri tehtävissä. Kokemusasiantuntija voi toimia koulutettuna tai kouluttamattomana, organisaation koordinoimana tai yksityishenkilönä.

Kohderyhmä: välittää kokemustietoa eri alojen ammattilaisille tai opiskelijoille, muille saman kokeneille tai suurelle yleisölle.

Koulutus ja valmennus: eri toimijoiden koulutuksia, laajuus 16–180h. Osa toimii ilman koulutusta. Osa koulutuksista toimii oman kuntoutuksen tukena.

Koordinointi: Organisaatiot koordinoivat omaa toimintaansa, mukana pääasiassa mielenterveys- ja päihdejärjestöjä sekä sairaanhoitopiirejä.

Tuki: Osalla kokemusasiantuntijoista on taustaorganisaatio, joka tarjoaa tukea toimintaan.

Löydät kokemusasiantuntijan järjestöjen, taustaorganisaatioiden tai Koulutetut Kokemusasiantuntijat ry:n (KoKoA) kautta:
Kokemusasiantuntijat.fi

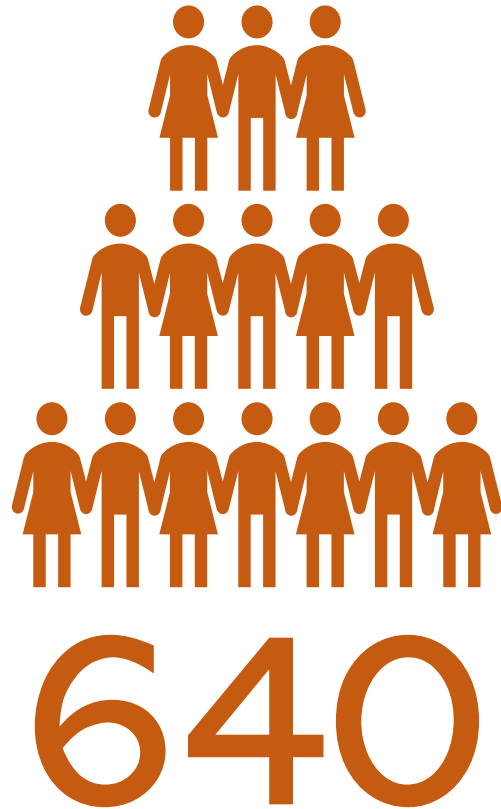
ADHD-liitto ry
Aivoliitto ry
Aivovammaliitto ry
Allergia-, Iho- ja Astmaliitto ry
Autismiliitto ry
Epilepsialiitto ry
Ensi- ja turvakotien liitto ry
Finnilco ry
Hengityслиitto ry
IBD ja muut suolistosairaudet ry
Invalidiliitto ry
Keliakialiitto ry

Kuuloliitto ry
Kuuloliitto ry
Kynnys ry
Lihastautiliitto ry
Mielenterveyden keskusliitto ry
MTKL - FinFami ry
Muistiliitto ry
Munuais- ja maksaliitto ry
Neuroliitto ry
Näkövammaisten liitto ry
Omaishoitajaliitto ry

Psoriasisliitto ry
Suomen CP-liitto ry
Suomen Diabetesliitto ry
Suomen Kilpirauhasliitto ry
Suomen Kipu ry
Suomen Migreeniyhdistys ry
Suomen Nivelyhdistys ry
Suomen Parkinson-liitto ry
Suomen Reumaliitto ry
Suomen Sydänliitto ry
Suomen Syöpäyhdistys ry

Toiminta
tavoittaa yli
30 000
henkilöä
vuodessa
kautta Suomen.

33

jäsenjärjestöä
Kokemus-
toimijan
tukena.

18

alueellista
ohjausryhmää
Kokemus-
toimijan ja
jäsenjärjestön
tukena.

1

Valta-
kunnallinen
ohjausryhmä
linjaa ja ohjaa
toimintaa.

Kokemustieto ja osallisuus

- Merkityksellisyys ja osallisuus
- Osaamisen lisääntyminen ja uuden tiedon tuottaminen
- Kehittäminen, laatu ja paremmat palvelut
- Asiakasosallisuus ja demokratia
- Vaikuttaminen ja asennemuutos

Kokemustoimija osallisuuden tukena

- Asiakasraadeissa ja -foorumeissa, kehittäjäasiakkaina, arvioinnin tukena, vammais- tai vanhusneuvoston jäsenenä.
- Tilasuunnittelun ja esteettömyyden arvioinnin tukena, kuljetuspalveluiden kehittämisen tai esimerkiksi luontopolkujen sekä poluilla käytettävien opasteiden suunnittelun tukena.
- Simulaatio-potilaana opetuksessa, kokemusluennoitsijana, keskustelijana paneelikeskustelussa tai mediayhteistyön tukena.
- Kokemustiedon hyödyntäminen soveltuu kaikille aloille, joissa työskennellään ihmisten kanssa tai suunnitellaan ja tuotetaan palveluita ihmisille.

Kiitos ja hyvää joulunodotusta!

www.kokemustoimintaverkosto.fi ja kokemuspankki.

[Kokemustoimintaverkosto YouTubessa](#)

Tervetuloa tykkäämään meistä [Facebookissa!](#)

Suunnittelijat Jaana Juosila ja Lauri Honkala

jaana.juosila@kokemustoimintaverkosto.fi sekä lauri.honkala@kokemustoimintaverkosto.fi

